

2e Turap 2023

Samenleving

1.1 Jeugd en onderwijs	7
1.2 Maatschappelijke ondersteuning, sport en cultuur	10
1.3 Bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering	14
1.4 Veiligheid	16

1.1 Jeugd en onderwijs

1.1.1 Specialistische Jeugdzorg € 500.000 nadeel (eenjarig)

Toenemend beroep op jeugdhulp

De afgelopen jaren zien we in Uithoorn (en andere gemeenten) een stijgend beroep op de jeugdhulp. De voornaamste reden dat cliëntaantallen stijgen is niet zozeer dat de instroom van nieuwe cliënten stijgt, maar vooral dat de uitstroom stagneert. Ook geven de aanbieders van specialistische jeugdhulp aan dat de zwaarte en duur van de benodigde behandelingen toeneemt.

Deze stijging in cliëntaantallen en zwaarte plus duur van de behandelingen sluit aan bij een zorgelijke landelijke trend die de GGD ook in haar Corona Gezondheidsmonitor voor Jongvolwassenen (2021) signaleert. Een trend die al was ingezet voor de Corona periode, maar waarop Corona een negatieve invloed heeft gehad. Daarnaast is er ook sprake van landelijk beleid dat bijdraagt aan een toenemend beroep op jeugdhulp. Zo zijn er wachtlijsten voor de volwassenen GGZ, terwijl een aanzienlijk deel van de ouders van jeugdigen met hulp GGZ-problematiek hebben. Ook is er een hoge drempel voor een beroep op de Wet Langdurige Zorg, waardoor jeugdigen op hulp vanuit gemeenten zijn aangewezen. En verder is de toegang tot hulp op basis van de Jeugdwet ruim geformuleerd en kan er bijvoorbeeld geen eigen bijdrage gevraagd worden in tegenstelling tot andere voorzieningen.

We zien ook in 2023 een verdere stijging van het beroep op jeugdhulp in Uithoorn. Naast bovengenoemde meer algemene factoren zijn we ook lokaal in gesprek met aanbieders en verwijzers zoals huisartsen over de mogelijke verklaring voor die stijging. Signalen die uit die gesprekken naar voren komen zijn dat meer kinderen in de knel lijken te komen op onderwijs en dat onderwijs sneller de neiging lijkt te hebben om door te verwijzen naar jeugdhulp. Voor een deel wordt aangevoerd dat dit komt door de naweeën van corona. Sommige jeugdigen hebben een achterstand opgelopen, qua leerprestaties en sociaal. Daarnaast zou de prestatiecultuur van de maatschappij een rol spelen waardoor sommige jeugdigen (en hun ouders) zich steeds minder capabel voelen om mee te kunnen komen. Samengevat zien we een complex samenspel aan factoren die het stijgend beroep op jeugdhulp kunnen verklaren.

Ontwikkelingen in 2023

Uithoorn is gezamenlijk met drie andere gemeenten (Amsterdam, Diemen en Ouder-Amstel) en tien kernpartners voor hoogspecialistische jeugdhulp (HSJH) met ingang van 2022 een taakgerichte samenwerking aangegaan. Op basis van gesprekken met de kernpartners is in de 1^e Turap 2023 aanvullend budget gevraagd ter hoogte van € 400.000, vanwege de (ook landelijk) doorzettende trend van stijgende cliëntaantallen en zwaardere en langduriger behandelingen. Daarbij is aangegeven dat dit aanvullend budget naar verwachting voldoende zou zijn om in ieder tot de zomer van 2023 cliëntenstops bij aanbieders te voorkomen. In de eerste Turap is ook gemeld dat het de vraag is, zeker in meerjarenperspectief, of continuering van het huidige beleid ook financieel haalbaar is. En dat daarom ook een scenario van gereguleerde instroom uitgewerkt zou worden.

Bij de voortgangsbesprekingen voor de zomer met kernpartners en bij het opstellen de prognose voor de 2^e Turap is geconstateerd dat medio 2023 bij 2 van de 10 kernpartners de lumpsums volledig zijn uitgenut, inclusief de in de eerste Turap aangevraagde ophoging van € 400.000. Daarmee hebben die partijen geen financiële ruimte meer om nieuwe cliënten in behandeling te nemen. Dit is niet wenselijk omdat met deze twee partijen veelal de zwaarste categorie cliënten behandelen – cliënten in crisis, onveiligheid en/of vanuit een gerechtelijke

maatregel. Zij zijn ook als grootste partijen verantwoordelijk voor het plaatsen van kinderen in pleegzorg. Ook bij die doelgroep is het wenselijk dat plaatsingen doorgang krijgen omdat hier vaak veiligheidsissues spelen of omdat deze vorm van zorg de enige mogelijkheid is. Ook andere aanbieders geven aan tegen hun financiële grenzen aan te lopen.

Invoering gereguleerde instroom

In het licht van de dreigende verdere financiële overschrijdingen is de afgelopen periode gekeken naar verschillende scenario's: (1) instroom onbeperkt blijven toestaan, (2) algehele cliëntenstop en (3) gereguleerde instroom. Middels een raadsbericht d.d. 15 september 2023 is de raad geïnformeerd over de mogelijke vormgeving en de voor- en nadelen van deze drie scenario's, inclusief hun financiële consequenties.

In datzelfde raadsbericht is aangegeven dat voor de resterende maanden van 2023 zal worden overgegaan tot het scenario van de invoering van gereguleerde instroom voor de hoogspecialistische jeugdhulp. Daarmee is een zo goed mogelijke balans gezocht tussen enerzijds het bieden van hulp aan de meest kwetsbare gezinnen en anderzijds de wens om de verdere kostenstijging van de jeugdhulp af te remmen. Dit doet recht aan de wettelijke taak van de gemeente om jeugdhulp te bieden aan de kwetsbare groepen, want hiermee blijft de zorg toegankelijk voor jeugdigen die het meest kwetsbaar zijn, in crisis of onveiligheid zitten of vanuit een gerechtelijke maatregel zorg nodig hebben.

De invoering van gereguleerde instroom betekent enerzijds dat de voorziene kostenstijging getemperd zal worden maar anderzijds ook dat er nog steeds (gereguleerde) instroom zal plaatsvinden om zodoende de meest kwetsbare jeugdigen en gezinnen te kunnen blijven ondersteunen. Op basis van intensieve gesprekken met de kernpartners is de inschatting dat in 2023 nog aanvullend € 500.000 benodigd zal zijn om de gereguleerde instroom mogelijk te maken. Deze aanvullende middelen worden middels deze 2^e Turap 2023 aangevraagd bij de raad.

Het gaat om een nieuwe werkwijze waarvan bij de start een zo goed mogelijke inschatting is gemaakt van de financiële consequenties; de uiteindelijke financiële gevolgen zullen pas bekend zijn bij de jaarrekening 2023. Verder zijn er in de uitvoering altijd onzekere factoren; als gemeente kunnen we de instroom wel tot op zekere hoogte sturen, maar lopen we als kleinere gemeente verhoudingsgewijs meer risico omdat enkele dure trajecten een grote impact hebben op de totale kosten van de jeugdhulp. Instroom van dergelijke cliënten is niet altijd te voorzien en/of uit te sluiten aangezien juist bij die cliënten intensieve hulp vaak dringend en zonder uitstel nodig is.

Evaluatie maatregel gereguleerde instroom

Het invoeren van de maatregel is een lerend proces waarbij er tussentijds en aan het eind van de maatregel geëvalueerd wordt wat het effect is (geweest) van de maatregel, zowel inhoudelijk als financieel en procesmatig. In de eerste helft van 2024 wordt een eindevaluatie van de maatregel uitgevoerd. Hoe dan ook is het belangrijk om te evalueren omdat niet uitgesloten kan worden dat in de aankomende jaren de gemeente weer met schaarste te maken krijgt (het is zeer aannemelijk zelfs) waardoor deze maatregel weer of blijvend moet worden ingevoerd. In dat geval is het wenselijk om een beproefde werkwijze te hebben ontwikkeld.

Project kostenbeheersing specialistische jeugdhulp

In het kader van de proeftuin specialistische jeugdhulp (onderdeel van het programma datagedreven sturen) is onderzocht welke sturingsmogelijkheden voor kostenbeheersing

er binnen de jeugdhulp mogelijk zijn, onder meer op basis van landelijke onderzoeken. Die mogelijkheden zijn uitgewerkt in de projecten 'Sturen op Inhoudelijke Beleidslijnen' en 'Vergroten Kostenbewustzijn'. Hieruit kwam naar voren dat voor kostenbeheersing op de korte termijn het inperken van de instroom binnen de jeugdhulp (middels bijvoorbeeld een cliëntenstop of gereguleerde instroom) in combinatie met het stimuleren van uitstroom de enige maatregelen zijn die op korte termijn een financieel effect hebben. Met de kernpartners vinden reeds gesprekken plaats over het stimuleren van de uitstroom, maar daaraan kan (nog) geen verwacht financieel effect gekoppeld worden.

Tegelijkertijd zijn er voor de (middel-)lange termijn wel degelijk meer maatregelen denkbaar. Deze zijn onder meer toegelicht in een presentatie over het programma Datagedreven Sturen in de commissie Leven op 13 april jl. Gedacht kan worden aan het inzetten op normaliseren en de-medicaliseren van jeugdhulp door leidende principes vast te stellen en gebruik van voorziening jeugdhulp te verlagen. Maar ook aan het versterken van strategisch contractmanagement. Daarbij kan gebruikgemaakt worden van de inzichten vanuit het dashboard voor specialistische jeugdhulp dat is ontwikkeld als onderdeel van het programma datagedreven sturen. En ook aan het bevorderen van tijdige doorstroming naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) voor kinderen die levenslang afhankelijk zijn van 24-uurszorg.

Deze sturingsmogelijkheden worden door een multidisciplinair actieteam van de DUO-gemeenten momenteel uitgewerkt in een concreet plan van aanpak, om zo te kunnen bijdragen aan het bevorderen van een betere balans tussen de in- en uitstroom, het voorkomen van het inzetten van jeugdhulp en de beheersing of tempering van de zorgkosten.

1.1.2 Toeslagenaffaire: Ondersteuning leefgebieden en Maatwerkbijdrage DUO+ voor uitvoering neutraal (eenjarig)

Duizenden mensen zijn getroffen door de problemen met de kinderopvangtoeslag. De Belastingdienst/ Toeslagen compenseert hen daar financieel voor. Maar voor wie in de problemen is geraakt, is dat niet altijd voldoende. Er kunnen problemen zijn ontstaan rondom huisvesting, schulden, inkomen, zorg en het gezin. Gemeenten bieden ouders die zich melden als mogelijk gedupeerde ondersteuning op deze vijf leefgebieden. De uitvoering hiervan is belegd bij DUO+.

Gemeenten ontvangen een compensatie van de kosten die ze maken voor de ondersteuning binnen de hierboven genoemde vijf leefgebieden. Daarnaast ontvangen gemeenten compensatie voor de uitvoeringskosten. De middelen worden via een Specifieke Uitkering aan de gemeente Uithoorn toegekend met bijbehorende verantwoordingsverplichtingen.

1.1.3 Investerings

Geen bijzonderheden

1.2 Maatschappelijke ondersteuning, sport en cultuur

1.2.1 Actualisatie begroting GR OGZ Amstelland € 71.600 nadeel (€ 41.400 meerjarig en € 30.200 eenjarig)

De jaarbijdrage van Uithoorn in 2022 is hoger uitgevallen door de stijging van het aantal inwoners tussen 2020 en 2022. Dit zorgt ervoor dat er door Uithoorn eenmalig in 2023 over 2022 nog een extra bedrag van € 30.228 betaald moet worden.

Omdat de kosten in 2023 sneller stijgen dan in de begroting 2023 was voorzien is de begroting geactualiseerd. Deze actualisatie is gebaseerd op een nominale ontwikkeling met ingang van 1 januari voor de lonen in 2023 van 7,16%. Voor Uithoorn betekent dit een structurele stijging van € 41.420.

1.2.2 Actualisatie begroting GGD Veilig thuis € 27.700 nadeel (meerjarig)

In de begroting van Uithoorn is vanaf 2023 structureel rekening gehouden met een jaarlijkse bijdrage van circa € 102.000. Op basis van de bijgestelde begroting van de GR GGD Amsterdam-Amstelland (veilig thuis en centrum seksueel geweld) neemt de bijdrage van de gemeente in 2023 toe met € 27.700 en vanaf 2024 structureel met € 52.000. Jaarlijkse bijdrage voor 2023 komt hierdoor op € 130.000 en vanaf 2024 op circa € 154.000.

1.2.3 Preventieakkoord 2023 neutraal (eenjarig)

Gemeenten ontvangen in 2023 voor de laatste keer incidenteel € 20.000 subsidie voor de uitvoering van het lokale preventieakkoord. Het kabinet wil hiermee de lokale preventie-infrastructuur, die uitgaat van lokale en regionale samenwerking met partners, verder versterken. Van 2023 tot en met 2026 gaan de thema's van het preventieakkoord over in het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). In 2023 focussen we ons bij de besteding van de specifieke uitkering op de overgang naar het GALA (begeleiding plan van aanpak) en zetten we daarnaast activiteiten, in lijn met ons preventieakkoord, voort.

1.2.4 Versterken maatschappelijke sector neutraal (eenjarig)

De provincie Noord-Holland heeft de subsidie "versterken maatschappelijk sector" verlengd voor aanvragen om de effecten van corona te verzachten. Voor 2023 is een aanvraag gedaan voor twee projecten. Een ondersteuningsaanbod statushouders en het versterken van de informele sector door een vrijwilligerscoördinator. Door de provincie is het project statushouders afgewezen en het project versterken van de informele sector toegekend. Hiervoor is een bedrag van € 22.390 toegekend aan de gemeente.

De toegekende subsidie is conform aanvraag ingezet voor een vrijwilligerscoördinator vanuit Uithoorn voor Elkaar en loopt tot een september 2023. De vrijwilligerscoördinator heeft ingezet op werving van nieuwe vrijwilligers, trainen en ondersteunen van bestaande vrijwilligers en op het ontmoeten van vrijwilligers onder elkaar.

1.2.5 Gezond en Actief Leven Akkoord € 139.000 voordeel (meerjarig)

Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) bouwen we aan het fundament voor een gerichte lokale en regionale aanpak op het gebied van preventie, gezondheid en sociale basis. Het akkoord omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Het betreft meerjarige financiering (2023-2026) voor inzet op 15 verschillende onderdelen. In totaal ontvangt Uithoorn € 465.000 via een specifieke uitkering (SPUK). Hiervan ontvingen we in voorgaande jaren al € 39.000 via

het gemeentefonds. De inzet van de combinatiefunctionaris (ad. € 139.000) wordt hiervan gecontinueerd. Voor de besteding van de resterende € 326.000 wordt momenteel een plan van aanpak geschreven.

Voorheen kregen gemeenten een vergoeding voor de inzet van de combinatiefunctionaris via het gemeentefonds. Het gemeentefonds maakt onderdeel uit van het programma Organiseren. Er is door het Rijk voor gekozen om deze middelen binnen het gemeentefonds om te zetten in een SPUK. De inkomsten uit de SPUK vallen binnen dit deelprogramma. Doordat de financieringsvorm van de combinatiefunctionaris is gewijzigd, levert dit een verschuiving van inkomsten op tussen dit deelprogramma (voordeel) en het programma Organiseren (nadeel), en is dus per saldo voor het begrotingsresultaat neutraal.

1.2.6 Maatschappelijke begeleiding statushouders € 14.000 nadeel (eenjarig)

In de meicirculaire zijn middelen toegekend voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders, een wettelijke taak voor gemeenten. Voor Uithoorn gaat het om een bedrag van € 14.000. De verhoogde huisvestingstaakstelling statushouders in 2023 vraagt een grotere inspanning van VluchtelingenWerk, die de maatschappelijke begeleiding van statushouders in Uithoorn verzorgt. Met de middelen uit de meicirculaire wordt de reeds verstrekte subsidie aan VluchtelingenWerk daarom verhoogd. Hiertoe wordt € 14.000 toegerekend aan de beleidsregels subsidie 2023, specifiek onderdeel 1 maatschappelijke ondersteuning. Het subsidieplafond wordt hierdoor verhoogd naar € 179.825.

1.2.7 Uitvoeren pilot Blijvend Veilig € 100.000 neutraal (eenjarig)

Blijvend Veilig is (als proeftuin) een samenwerking van Jeugdbescherming regio Amsterdam, Blijf Groep, Veilig Thuis, Raad voor de Kinderbescherming, William Schrikker Stichting en gemeenten in Amsterdam-Amstelland. Dit is een van de 11 landelijke proeftuinen in het kader van het landelijke toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Binnen onze regio is ervoor gekozen om de proeftuin in eerste instantie zowel in stedelijke omgeving (Amsterdam Noord) als een regiogemeente uit te voeren.

Uithoorn heeft zich hiervoor aangemeld omdat de werkwijze binnen de proeftuin aansluit bij onze koerswaarden mensgericht, integraal en samen. Belangrijk onderdeel van de proeftuin is bijvoorbeeld dat deze organisaties niet meer naar elkaar doorverwijzen, maar samen met ons sociaal team optrekken in gezinnen en zo alle hulp en kennis die nodig is om te helpen in te zetten of erbij halen. De gemaakte kosten voor deze proeftuin worden tot dusver gefinancierd vanuit het landelijke traject toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en hieruit ontvangen we in 2023 een bijdrage van € 100.000 voor de benodigde extra menskracht om mee te draaien in deze pilot en zo de nieuwe werkwijze mede vorm te geven.

1.2.8 Opvang Ontheemden Oekraïne € 650.000 voordeel (eenjarig)

In de eerste Turap is voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne een prognose gegeven van de te verwachten inkomsten. Aangegeven is dat dit budgetneutraal zou zijn. Het lijkt er op dat voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne een overschot zal zijn aan het einde van het jaar. Nog niet bekend is of het resultaat aan het Rijk moet worden terugbetaald. Dat was in 2022 niet het geval, maar op het moment van opstellen van deze tussenrapportage is nog geen uitspraak gedaan voor 2023.

In de meicirculaire is voor de opvang van ontheemden uit Oekraïne een budget naar de gemeente gekomen voor taalonderwijs en leerlingenvervoer. Vooralsnog lijkt het normbedrag wat ontvangen wordt per opvangplek voldoende te zijn om deze kosten uit te betalen.

De verwachting is dat ook dit jaar het normbedrag voldoende is om de gemaakte kosten te dekken en naar alle verwachting ook dit jaar tot een overschot zal leiden. De inschatting is dat er eind 2023 een incidenteel overschot zal zijn van € 650.000, daarin zijn de indirecte kosten nog niet meegenomen, dit behoeft nadere uitwerking. Het initële overschot komt doordat, ten opzichte van de uitgangspunten waarop het normbedrag gebaseerd is, we niet afhankelijk zijn van hotelovernachtingen en catering, maatwerk geleverd wordt voor de beveiliging en dat we hoofdzakelijk een interne projectorganisatie hebben.

1.2.9 Verhoogde Asielinstroom neutraal (eenjarig)

In de eerste Turap is voor de crisisnoodopvang van asielzoekers in 't Buurnest een prognose gegeven van de te verwachten uitgaven en de te verwachte inkomsten. Aangegeven is dat dit budgetneutraal zou zijn.

1.2.10 Actualisatie Wmo budgetten € 300.000 nadeel (meerjarig)

De uitgaven voor Wmo-maatwerkvoorzieningen zien we de afgelopen jaren stijgen. Op dit moment is aanvullend budget van € 300.000 nodig als gevolg van een stijging in aantallen Wmo maatwerkvoorzieningen en een dure woonvoorziening. Met name bij individuele begeleiding (IB) zien we de afgelopen jaren een sterke stijging. Op basis van de afgelopen jaren zien we telkens een grotere toestroom tussen de 10 en 15 procent. De toename van instroom en uitgaven op Individuele begeleiding is een landelijk verschijnsel. Belangrijkste ontwikkelingen hierin zijn als volgt;

- De ambulantisering en hervorming van de (langdurige) zorg: mensen die voorheen (langer of eerder) een indicatie voor intramurale zorg (verpleeghuis, de GGZ kliniek) zouden krijgen, komen daarvoor nu niet meer in aanmerking, blijven of gaan zelfstandig wonen en een deel van hen heeft daarbij ondersteuning nodig en vraagt IB aan.
- Door wachtlijsten voor GGZ-behandelingen en voor verpleeghuiszorg (ambulant en intramuraal) vallen er 'gaten', die (ter overbrugging, verlenging of aanvulling) door IB worden gevuld. Het is aannemelijk dat de wachtlijstproblematiek in het algemeen bijdraagt aan de stijging van het beroep dat er op de IB wordt gedaan.
- Psychosociale problematiek loopt vaker (te) hoog op: IB wordt in toenemende mate ingezet bij mensen bij wie eerder relatief geringe problematiek (beginnende schulden, relatie/gezinsproblemen) dermate is opgelopen dat maatwerkhulp nodig is. Dit in combinatie met algemeen maatschappelijke factoren als toenemende complexiteit van de samenleving, complexere hulpvraag, een steeds mondiger/ veeleisende burger en een grotere vanzelfsprekendheid dat hulp nodig is bij 'enige afwijking in gedrag of levenswandel', doet het aantal cliënten oplopen.

1.2.11 Bijdrage in de vervanging van verlichting sporthal KDO nadeel € 15.000 (eenjarig)

In het verleden zijn met sportvereniging KDO afspraken gemaakt over het onderhoud van de sporthal KDO. Deze hal is eigendom van KDO, de gemeente draagt jaarlijks bij voor het onderhoud van de sporthal. Deze bijdrage vindt plaats op basis van een 60/40 afspraak. Daarbij geldt dat 60% van een uit te voeren onderhoudsmaatregel wordt betaald door de gemeente, de overige 40% wordt door KDO betaald. Onlangs zijn er gesprekken met KDO gevoerd over deze huidige afspraken. Met KDO is overeengekomen dat deze afspraken gehandhaafd blijven. Wel hebben we een meerjarenonderhoudsplanung (tot 2030) op laten stellen om de kosten voor de komende jaren inzichtelijk te krijgen. Deze onderhoudsplanung wordt in de (meerjaren)begroting opgenomen.

Onderdeel van de meerjarenonderhoudsplanung voor de sporthal is de vervanging van de TL verlichting. Het vervangen van de verlichting staat voor dit jaar ingepland. Gevraagd wordt om, vooruitlopend op de bedragen in de begroting, een bedrag van € 15.000 beschikbaar te stellen om de verlichting van de sporthal te vervangen.

1.2.12 Actualiseren kapitaallasten voordeel € 408.400 (eenjarig)

Dit betreft voor € 405.400 een neutrale wijziging in de begroting van Uithoorn. Conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) behoren de kapitaallasten van investeringen Sport tot het taakveld Sportaccomodaties. In de begroting stonden deze nog op het taakveld Sportbeleid en Activering. De kapitaallasten zijn nu toegerekend naar het betreffende Sportpark welke onderdeel zijn van deelprogramma 'Sociaal en cultureel verbinden' in het programma Wonen & Werken. De resterende € 3.000 voordeel betreft een kleine bijstelling in de kapitaallasten van de investeringsbijdrage in de bibliotheek, na afsluiting van de investering in 2022.

1.2.13 Investerings

1.2.13.1 Renovatie kleedkamers Legmeervogels en AKU - nadeel € 51.000 (eenjarig)

Volgens gemaakte afspraken investeert de gemeente in 2023 in de renovatie van de kleedkamers van Legmeervogels en AKU op sportpark Randhoorn. Met beide verenigingen zijn in 2022 gesprekken gevoerd en is een inventarisatie en kostenraming gemaakt van de uit te voeren werkzaamheden. Op basis hiervan heeft de raad voor 2023 budget beschikbaar gesteld om deze renovatie uit te voeren. De verenigingen zijn vervolgens aan de slag gegaan met het opstellen van het programma van eisen en het aanbestedingstraject.

Het offertetraject is inmiddels verlopen. De laagste offerte voor de renovatie overschrijdt het beschikbare budget. Dit heeft te maken met diverse kostenstijgingen van (bouw)materialen, personeelskosten en inflatie. Gevraagd wordt om het budget te verhogen met € 51.000.

1.3 Bestaanszekerheid, arbeidsparticipatie en inburgering

In 2023 is de huisvestingstaakstelling statushouders meer dan verdubbeld ten opzichte van vorig jaar. Dit zorgt niet alleen voor een toename van het gebruik van sociale voorzieningen, zoals de inburgeringsvoorzieningen, (bijzondere) bijstand en minimaregelingen, maar het zorgt ook voor een verhoogde druk op de organisaties die belast zijn met de uitvoering van deze voorzieningen, zoals Duo+ en andere ketenpartners. Vanuit het Rijk worden slechts beperkt middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten om de verhoogde taakstelling op te vangen. Het budget voor inburgeringsvoorzieningen is direct gekoppeld aan het aantal statushouders dat een gemeente huisvest en beweegt dus mee met de taakstelling. Voor het uitvoeringsbudget inburgering en de andere voorzieningen in het sociaal domein (re-integratie, minimaregelingen, bijzondere bijstand, maar ook Wmo en jeugd) is dit echter niet het geval. Vooralsnog worden door het Rijk geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld aan gemeenten om de verhoogde lasten op deze onderdelen op te vangen. Uitzondering hierop vormt het BUIG budget, dat als gevolg van de verhoogde taakstelling wel naar boven is bijgesteld in 2023.

Ook blijven in Uithoorn de signalen toenemen dat de bestaanszekerheid van veel inwoners onder druk staat. Zo stijgt het aantal signalen van betalingsachterstanden op vaste lasten en is er sprake van een toenemend gebruik van voedselpakketten van de voedselbanken. In 2023 hebben we inwoners extra ondersteuning geboden door het opzetten van een lokaal noodfonds energiekosten, uitbetaling van € 500 extra energietoeslag vooruitlopend op de energietoeslag 2023 en extra communicatie over aanbod en advies bij geldzorgen. Hoewel de afgelopen jaren de kosten voor minimaregelingen redelijk stabiel bleven, vertaalt deze ontwikkeling zich inmiddels in een stijgend beroep op onze minimaregelingen.

1.3.1 Gebundelde uitkering en terugvorderingen € 590.000 voordeel (eenjarig)

Voor de bekostiging van bijstandsuitkeringen ontvangen gemeenten vanuit het Rijk een gebundelde uitkering (BUIG). Het kabinet heeft op 1 januari 2023 het wettelijk minimumloon en de daaraan gekoppelde uitkeringen met 10 procent verhoogd. Mede als gevolg daarvan stijgt ook de vergoeding van de BUIG (ad. € 642.000). Daartegenover staat een nadeel door een lager bedrag aan terugvorderingen (ad. € 52.000).

1.3.2 Uitgaven Bijstand en loonkostensubsidie 2023 € 333.000 nadeel (eenjarig)

Het aantal bijstandsuitkeringen blijft dit jaar stabiel. We zien een hoge uitstroom. Daarentegen is ook de instroom verhoogd. Dit is een gevolg van de verhoogde taakstelling voor de opvang van statushouders. Het komende half jaar is de taakstelling voor het aantal te huisvesten statushouders verhoogd naar 40. Hoeveel uitkeringen dit zijn hangt af van de grootte van het huishouden. Dit aantal is hoog ten opzichte van het totale uitkeringsbestand en zal zorgen voor meer uitkeringen. Ook de uitgaven voor loonkostensubsidie zijn dit jaar gestegen. De kosten zullen naar verwachting blijven stijgen. Dit komt omdat door de maatregelen vanuit het Breed Offensief meer aandacht uitgaat naar de doelgroep banenafpraak en de inzet van loonkostensubsidie.

1.3.3 Actualisatie begroting AM Match € 33.300 voordeel (eenjarig)

Uit de programmaverantwoording van 2022 blijkt dat AM match een aanzienlijk positief resultaat heeft behaald ten opzichte van de begroting. Het bestuur en de gemeenteraad zijn eerder akkoord gegaan om een deel te reserveren voor investeringen op het gebied van personeel en duurzaamheid. Het resterende bedrag van € 61.863 zal terugvloeien naar de gemeentelijke begroting. Voor 2023 is een negatief verschil ontstaan van € 28.519 binnen de

begroting van de Wsw bijdrage. In de raadsvergadering van juni is besloten om dit verschil op te vangen met het eerder genoemde positieve resultaat.

1.3.4 Ontwikkelingen bijzondere bijstand € 125.000 nadeel (2023), € 141.000 nadeel (2024 e.v.)

De uitgaven voor de bijzondere bijstand nemen toe. Deze stijging houdt enerzijds verband met de verhoogde taakstelling voor statushouders, die hogere kosten met zich meebrengt voor een overbruggingsuitkering, inrichtingskosten bij vestiging en vervoer (naar de taallessen). Deze hogere taakstelling is ook voor de komende jaren voorzien. Anderzijds is de hoogte van veel verstrekkingen gekoppeld aan huidige prijsniveaus en de bijstandsnorm (bv overbruggingsuitkering). Doordat beiden sterk gestegen zijn in 2023 zien we ook de kosten per verstrekking toenemen. Van het tekort van € 125.000 heeft € 36.818 betrekking op indexering. Echter, er resteert geen stelpost indexering 2023 meer, waardoor de kosten ten laste van het begrotingsresultaat komen.

De hogere kosten voor bijzondere bijstand zetten naar verwachting de komende jaren door. Uitgaande van een indexeringspercentage conform het CPI van 3,9% wordt daardoor voor 2024 een indexeringsbedrag aangevraagd van € 15.795. Dit bedrag, evenals de structurele effecten van de indexering in 2023, komt ten laste van de stelpost indexering 2024.

1.3.5 Ontwikkelingen minimaregelingen € 100.000 nadeel (eenjarig)

In 2023 krijgen we steeds meer signalen dat de bestaanszekerheid onder druk staat. Dit vertaalt zich naar een feitelijke stijging van het beroep op onze minimaregelingen. We hebben met de energietoeslag een nieuwe groep weten te bereiken, wat ook effect heeft op de andere regelingen. In 2023 hebben we veel nieuwe huishoudens bereikt die voor het eerst een toekenning hebben gekregen voor een of meerdere minimaregelingen. Het betreft 64 toekenningen, wat gelijk staat aan bijna 30% van het totaal aantal toekenningen. Daarnaast is het tekort ook te verklaren door de verruiming van de minimaregelingen die in de aangepaste verordening per 1 januari jl. gelden, zoals: gelijktrekken bedrag voor ouderen, leeftijd van het kindpakket (0-18 i.p.v. 4-18 jaar), bedrag voor voortgezet onderwijs gewijzigd naar leeftijd (vanaf 12 jaar i.p.v. tegemoetkoming schoolgaand kind voortgezet onderwijs) en het loslaten van de vermogensgrens.

Op het verwachte tekort van € 100.000 heeft € 11.327 te maken met indexering van de regelingen. Dit is conform een indexeringspercentage van 3,73% zoals afgesproken bij de vaststelling van de onderliggende verordeningen in december 2022. Echter, er resteert geen stelpost voor indexering meer in 2023, waardoor de kosten ten laste van het begrotingsresultaat komen.

1.3.6 Energietoeslag 2023 PM (eenjarig)

Het Rijk wil ook in 2023 via gemeenten energietoeslag beschikbaar stellen voor inwoners met een laag inkomen. Op het moment van schrijven is het wetsvoorstel Energietoeslag 2023 aangeboden aan de Tweede Kamer. De inwerkingtreding is voorzien in het najaar van 2023. Vooruitlopend op het wetsvoorstel is in de decembercircularis 2022 € 550.000 beschikbaar gesteld om € 500 extra energietoeslag uit te betalen aan de doelgroep energietoeslag 2022. Op 30 maart heeft uw raad besloten van deze mogelijkheid gebruik te maken. De uitkering hiervan is afgerond. Voor de uitvoering en uitkering van de energietoeslag 2023 is op het moment van schrijven nog niet bekend hoeveel middelen de gemeente Uithoorn ontvangt. U wordt hier te zijner tijd over geïnformeerd.

1.3.7 Ontwikkelingen re-integratie € 90.000 voordeel (eenjarig)

We zien dat meer inwoners in het uitkeringsbestand eerst flankerende hulp (bv GGZ, maatschappelijk werk) nodig hebben voordat met re-integratie gestart kan worden. Deze kosten worden niet vanuit het re-integratiebudget bekostigd. Door de gunstige arbeidsmarkt zien we ook dat inwoners sneller zelf werk vinden. Dit resulteert in een terugloop voor de inzet van trajecten 'aan de poort'.

1.3.8 Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden € 40.000 nadeel (eenjarig)

In de meicirculaire ontvangen gemeenten € 40.000 om de dienstverlening op het gebied van armoede en schulden te verbeteren. Deze middelen horen bij de Aanpak geldzorgen, armoede en schulden van het demissionair Kabinet. De middelen zijn betrokken bij het effect van de meicirculaire, binnen het programma Organiseren. Vanwege landelijke ontwikkelingen op het gebied van schuldhulpverlening en de noodzaak om de dienstverlening op dit vlak in Uithoorn te onderzoeken, gaan we vanuit deze middelen een uitvoeringsplan opstellen voor het optimaliseren van schuldhulpverlening.

1.3.9 Flankerend beleid signalering geldzorgen € 50.000 nadeel (eenjarig)

Via de meicirculaire stelt het Rijk in 2023 incidenteel € 50.000 beschikbaar om meer inwoners te bereiken die te maken hebben met de gevolgen van de hoge inflatie. Deze middelen zijn betrokken bij het effect van de meicirculaire, binnen het programma Organiseren. De middelen gaan we inzetten om meer inwoners te bereiken door extra inzet op vroegsignalering en experimenten met meer outreachende werkvormen om onze inwoners met geldzorgen vroegtijdig te bereiken.

1.3.10 Investerings

Geen bijzonderheden

1.4 Veiligheid

Geen bijzonderheden

Wonen en werken

2.1 Groen, blauw en duurzaam omarmen	18
2.2 Gezond en veilig leven (in de leefomgeving)	21
2.3 Toekomstbestendig wonen en verplaatsen	23
2.4 Veerkrachtig ondernemen	25
2.5 Sociaal en cultureel verbinden (in de leefomgeving)	26
2.6 Ontwikkelen van gebieden en locaties	29

